

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 57/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')

Συνεδρίαση της 6^{ης} Απριλίου 2021

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος Χρυσαφούλας Αυγερινού, Αντιπρόεδρου ΝΣΚ.

Μέλη: Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Θεόδωρος Τσιράς, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ανδριανή Κατσαρού, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ.959.6/1/1065787/Σ.23/4-1-2021 του Γενικού Επιτελείου Στρατού/Διεύθυνσης Οικονομικού/3^α.

Περίληψη Ερωτήματος: Περί της δυνατότητας ή μη έκδοσης απόφασης από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για διαγραφή επισφαλούς απαίτησης του Στρατιωτικού Πρατηρίου Λήμνου, συνολικού ύψους 183.850,57 ευρώ σε βάρος του Κεφαλαίου αυτού μετά από γνωμοδότηση του ΝΣΚ, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ'), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1.- Στις 21-7-2003 κατά τη διενέργεια Τακτικής Οικονομικής Επιθεώρησης στο Στρατιωτικό Πρατήριο (ΣΠ) Λήμνου διαπιστώθηκε χρηματικό έλλειμμα ποσού 196.114,84 ευρώ, το οποίο, κατόπιν διενέργειας ΕΔΕ, καταλογίστηκε σε βάρος της ιδιαίτερης περιουσίας του υπόλογου διαχειριστή χρηματικού Αλχία Π.Κ. - που απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού Ξηράς - υπέρ του ΣΠ Λήμνου με το έγγραφο του ΓΕΣ με αριθμό Φ.861/135/623955/Σ.2415/28-5-2004. Κατά της καταλογιστικής απόφασης δεν ασκήθηκε έφεση ή άλλο ένδικο βοήθημα από τον Π.Κ., ο οποίος είχε ομολογήσει άλλωστε την διαπραχθείσα υπεξαίρεση (έγγραφο του ΓΕΣ/ΔΟΙ/3^α με αριθμό Φ. 959.6/4/1072198/Σ.900/3-3-2021). Το ποσό βεβαιώθηκε ως δημόσιο έσοδο από τη Δ.Ο.Υ. Τρικάλων, όπου υπάγεται ο οφειλέτης. Μέχρι σήμερα έχει εισπραχθεί το ποσό των 64,27 ευρώ, το οποίο και αποδόθηκε από τη Δ.Ο.Υ. Τρικάλων στο ΣΠ Λήμνου την 19^η-3-2013.

2.- Για την τακτοποίηση του υπολειπόμενου ποσού, μετά την παρέλευση πενταετίας από τη βεβαίωση της εν λόγω οφειλής, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι από τη διενεργηθείσα αλληλογραφία με τη Δ.Ο.Υ. Τρικάλων δεν διαφαινόταν η δυνατότητα άμεσης είσπραξης αυτής, καθορίστηκε με το με αριθμό Φ.959.6/2/12081/Σ.536/16-2-2017/88ΣΔΙ/ΔΟΙ έγγραφο, η παρακράτηση ποσού 2.000 ευρώ σε βάρος των κερδών του ΣΠ Λήμνου, όπως αυτά εξάγονται μετά από κάθε απογραφή, έως τον μηδενισμό της υφιστάμενης προκαταβολής. Το εναπομείναν υπόλοιπο στο λογαριασμό «Προκαταβολές» της διαχείρισης χρηματικού του ΣΠ Λήμνου, ανερχόταν στις 4-1-2021, στο ποσό των 183.850,57 ευρώ.

3.- Κατά την ερωτώσα υπηρεσία, η παραπάνω διαδικασία μειώνει ισόποσα τα ήδη περιορισμένα προς διανομή κέρδη του Σχηματισμού και μεταθέτει την οριστική τακτοποίηση της εκκρεμότητας της διαχείρισης χρηματικού σε βάθος μεγάλου χρονικού διαστήματος (άνω των 45 ετών).

4.- Η ΑΣΔΕΝ/ΔΟΙ, με το έγγραφο Φ.959.6/6/30124/Σ.2508/19-5-2020, ζήτησε την εξέταση της δυνατότητας τακτοποίησης της εν λόγω χρονίζουσας λογιστικής εκκρεμότητας, χωρίς τη μείωση των προς διάθεση κερδών του Σχηματισμού.

5.- Στο πλαίσιο εξέτασης του παραπάνω αιτήματος το ΓΕΣ/ΔΟΙ με το έγγραφο Φ.861/30/1257375/Σ.2409/24-6-2020 ζήτησε την υποβολή του συνόλου της αλληλογραφίας που έχει διενεργηθεί με τη Δ.Ο.Υ. Τρικάλων, αναφορικά με την αναζήτηση και είσπραξη του καταλογισθέντος ποσού.

6.- Από την εξέταση της υποβληθείσας αλληλογραφίας με την ανωτέρω Δ.Ο.Υ. προκύπτει κατά την υπηρεσία αδυναμία είσπραξης του καταλογισθέντος ποσού, χωρίς, αντίστοιχα, να διαφαίνεται η προοπτική μελλοντικής λήψης μέτρων ικανών να φέρουν ως αποτέλεσμα την απόδοση αυτού στη διαχείριση χρηματικού του ΣΠ Λήμνου, καθιστώντας την εν λόγω απαίτηση ανεπίδεκτη είσπραξης.

7.- Το ΓΕΣ εκτιμά ότι η εν λόγω απαίτηση του ΣΠ Λήμνου έναντι της ιδιαίτερης περιουσίας του καταλογιζόμενου, δύναται να χαρακτηριστεί ως επισφαλής, προερχόμενη από τις συναλλαγές της Εκμετάλλευσης, καθώς επίσης και ότι για την τακτοποίηση αυτής είναι εφικτή η έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού περί διαγραφής σε βάρος του Κεφαλαίου του ΣΠ Λήμνου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970.

8.- Κατόπιν αυτών, υποβλήθηκε το υπό εξέταση ερώτημα. Επισημαίνεται πάντως, καθόσον αφορά την αιτιολογία της υποβολής του («λογιστική τακτοποίηση»), ότι, σύμφωνα με δημοσιολογιστική αρχή, η αναπλήρωση λογιστικού ελλείμματος επέρχεται με την έκδοση της σχετικής καταλογιστικής πράξης.

Νομοθετικό πλαίσιο

9.- Στο άρθρο 102 του ν.δ. 721/1970 «Περί Οικονομικής μερίμνης και Λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 251), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 102. Είσπραξις και διαγραφή χρεών εκ κεφαλαίων εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Η είσπραξις των καταλογιζομένων χρηματικών ποσών, κατά τας διατάξεις του παρόντος, εις βάρος υπολόγων διαχειρίσεως κεφαλαίων εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού, υπευθύνων φθορών ή απωλειών περιουσιακών στοιχείων, ανηκόντων εις τα κεφάλαια ταύτα και οφειλετών πάσης φύσεως εκ συναλλαγών μετά των ασκουμένων εκμεταλλεύσεων εξυπηρετήσεως προσωπικού των

ενόπλων Δυνάμεων, ενεργείται κατά τας διατάξεις του άρθρ.96 του παρόντος και υπέρ των κεφαλαίων τούτων, τηρουμένων των όρων εξυπηρητήσεως των Μετοχικών Ταμείων των Κλάδων υπό των αρμοδίων Δημοσίων Ταμείων, προκειμένου περί εισπράξεως απαιτήσεων τούτων.

2. Αι διατάξεις των άρθρων 97 και 99 του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικώς, προκειμένου περί συμψηφισμού πλεονασμάτων και ελλειμμάτων υλικού ή εμπορευμάτων και διαγραφής χρεών θανόντων διαχειριστών.

3. Δι' αποφάσεων του Υπουργού δύναται να καθορίζεται εκάστοτε χρηματικόν όριον απαιτήσεων των πάσης φύσεως εκμεταλλεύσεως εξυπηρητήσεως προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, προερχομένων εκ συναλλαγών αυτών, μέχρι του οποίου επιτρέπεται η διαγραφή εις βάρος των αποτελεσμάτων της οικείας εκμεταλλεύσεως, προς αποφυγήν των απαιτηθησομένων εξόδων της εν γένει διαδικασίας εισπράξεως ως και τα αρμόδια διά την διαγραφήν όργανα.

4. Ομοίως δι' αποφάσεων του Υπουργού, στηριζομένων επί σχετικής γνωμοδοτήσεως του παρ' αυτώ Νομικού Συμβούλου, δύναται να διαγράφονται επισφαλείς απαιτήσεις, υπερβαίνουσαι το υπό της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου καθοριζόμενον όριον και προερχόμεναι εκ συναλλαγών των Εκμεταλλεύσεων εξυπηρητήσεως προσωπικού, εις βάρος των αποτελεσμάτων αυτών, εφ' όσον δεν καθίσταται δυνατή η περαιτέρω λήψις μέτρων ικανών να εξασφαλίσωσι την είσπραξιν αυτών είτε απ' ευθείας είτε διά βεβαιώσεώς των ως δημοσίων εσόδων».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

10.- Όπως έχει γίνει δεκτό, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1, 5, 7, 8, 12, 18, 21, 67, 72, 87, 90, 94, 96, 101 και 108 του ν.δ. 721/197 «Περί Οικονομικής μερίμνης και Λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 251), προκύπτει ότι η διαχείριση της περιουσίας και των πόρων των Ενόπλων

Δυνάμεων διέπεται από τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού, πλην όμως, λόγω της φύσης και της οργάνωσης των Ενόπλων Δυνάμεων, η Πολιτεία έχει θεσπίσει και δημοσιολογιστικές διατάξεις, οι οποίες ισχύουν μόνο για τις Ένοπλες Δυνάμεις και αποτελούν το Δημόσιο Στρατιωτικό Λογιστικό ή Λογιστικό των Ενόπλων Δυνάμεων, δηλαδή το σύνολο των κανόνων δικαίου που καθορίζουν τον τρόπο διοίκησης και διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας, που περιέρχεται στις Ένοπλες Δυνάμεις για την εκπλήρωση της αποστολής τους (ΝΣΚ 145/2020, 81/2019).

11.- Το Λογιστικό των Ενόπλων Δυνάμεων δεν είναι ανεξάρτητο σύστημα κανόνων δικαίου αλλά τμήμα του Δημοσίου Λογιστικού, δεδομένου ότι τα χρηματικά κεφάλαια που διαχειρίζονται οι Ένοπλες Δυνάμεις προέρχονται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και, γενικά, η περιουσία των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελεί τμήμα της περιουσίας του Δημοσίου.

12.- Το Λογιστικό των Ενόπλων Δυνάμεων ρυθμίζει όχι μόνο θέματα του προϋπολογισμού του ΥΕΘΑ και ειδικότερα των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά και θέματα διοίκησης και διαχείρισης Υλικών, Εφοδίων, Εγκαταστάσεων και κάθε άλλου περιουσιακού στοιχείου που διατίθεται στις Ένοπλες Δυνάμεις για την εκπλήρωση της αποστολής τους, μεταξύ δε αυτών και τη διοίκηση κεφαλαίων εκτός κρατικού Προϋπολογισμού και την εποπτεία εκμεταλλεύσεων εξυπηρέτησης προσωπικού, που ενδιαφέρει εν προκειμένω.

13.- Οι Εκμεταλλεύσεις Εξυπηρέτησης Προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων ιδρύονται για την αποκλειστική εξυπηρέτηση βιοτικών και άλλων αναγκών του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των οικογενειών τους. Τα κεφάλαια που απαιτούνται (αρχικό κεφάλαιο και μεταγενέστερες προσαυξήσεις) για τη λειτουργία των εκμεταλλεύσεων σχηματίζονται: α) από συνεισφορές, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, από εκείνους που εξυπηρετούνται από τις εκμεταλλεύσεις, β) από τα κέρδη που πραγματοποιούν κατά τη λειτουργία τους, γ) από δωρεές, κληρονομίες και κληροδοτήματα, δ) από προσωρινό δάνειο, το οποίο χορηγείται από την Πάγια Προκαταβολή με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ή του οργάνου με την αντίστοιχη οικονομική δικαιοδοσία και ε) με σύναψη δανείου από το οικείο Μετοχικό Ταμείο ή τη Γενική Τράπεζα της Ελλάδας, το οποίο εξοφλείται τοκοχρεωλυτικά, σε

χρόνο και με επιτόκιο, που καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου διοικητικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Τα ανωτέρω κεφάλαια, χαρακτηρίζονται «κεφάλαια εκτός κρατικού προϋπολογισμού» και παρακολουθούνται λογιστικώς με ιδιαίτερους λογαριασμούς που προβλέπονται από το Γενικό Κανονισμό Εκμεταλλεύσεων Ενόπλων Δυνάμεων.

14.- Οι Εκμεταλλεύσεις Εξυπηρέτησης προσωπικού είναι πάντως Στρατιωτικές Υπηρεσίες και από άποψη Οικονομικής Οργάνωσης, Στρατιωτικές Διαχειρίσεις, που μπορούν να αποτελούν Αυτοτελή Μονάδα, Υπηρεσία ή Στρατιωτικό κατάστημα ή εκμετάλλευση. Ιδρύονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, με την ίδια δε απόφαση καθορίζεται η διοικητική υπαγωγή της εκμετάλλευσης, δηλαδή η Μονάδα ή η Υπηρεσία στην οποία εντάσσεται η εκμετάλλευση ή η λειτουργία της ως αυτοτελούς Μονάδας ή Υπηρεσίας.

15.- Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν.δ. 721/1970, τα κεφάλαια των Εκμεταλλεύσεων είναι κεφάλαια εκτός κρατικού προϋπολογισμού, επί των οποίων δεν εκτείνεται η κυριότητα του Δημοσίου. Ωστόσο, η αναφορά αυτή σκοπό έχει να κατοχυρώσει την οικονομική αυτοτέλεια των συγκεκριμένων εκμεταλλεύσεων από τον σκληρό πυρήνα του δημόσιου τομέα (Υπουργείο Οικονομικών) και όχι να αποκλείσει την κυριότητα των Ενόπλων Δυνάμεων και συνεπώς του Δημοσίου (ΝΣΚ 81/2019).

16.- Περαιτέρω, ο θεσμός του δημοσίου υπολόγου προβλέπεται ευθέως από το Σύνταγμα (άρθρο 98 παρ. 2 εδ. γ'), στη νομοθεσία για το Ελεγκτικό Συνέδριο, στον Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού και σε ειδικότερες διατάξεις, όπως στον Κώδικα Λογιστικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

17.- Κατά το άρθρο 72 του ν.δ. 721/1970 θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι τα κάθε κατηγορίας και ειδικότητας όργανα που διαχειρίζονται κεφάλαια εκμεταλλεύσεων εξυπηρέτησης προσωπικού των ενόπλων δυνάμεων (μεταξύ αυτών και στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων). Οι υπόλογοι αυτοί έχουν την ίδια δημοσιολογιστική ευθύνη με τους υπόλογους του άρθρου 21 του ν.δ. 721/1970 («υπέχουσι τας διαγραφόμενας εν άρθροις 59-71 του παρόντος Ν.Δ/τος, διοικητικές αστικές και ποινικές ευθύνες, προκειμένου περί διαχειρίσεως περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου»). Κάθε απαίτηση της Εκμεταλλεύσεως καταλογίζεται εις βάρος των

υπολόγων διαχείρισεως των κεφαλαίων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 96 του ν.δ. 721/1970 και εισπράττεται, επίσης, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο.

18.- Με τις διατάξεις του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970 ορίζονται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος είσπραξης των χρηματικών ποσών που καταλογίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του (παρ. 1) και οι προϋποθέσεις διαγραφής των απαιτήσεων των Εκμεταλλεύσεων από τις πάσης φύσεως συναλλαγές τους (παρ. 3 και 4). Συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο αναφέρονται διακριτά οι περιπτώσεις των απαιτήσεων των Εκμεταλλεύσεων από καταλογιζόμενα ποσά α) σε βάρος των υπολόγων διαχείρισης των κεφαλαίων εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού, οι οποίοι κρίνονται υπεύθυνοι φθορών ή απωλειών περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στα κεφάλαια αυτά και εκείνες β) σε βάρος τρίτων οφειλετών από τις πάσης φύσης συναλλαγές τους με τις Εκμεταλλεύσεις Εξυπηρέτησεως Προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων. Αμφοτέρων πάντως η είσπραξη διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 96 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος υπέρ των κεφαλαίων αυτών και με την εξυπηρέτηση των Μετοχικών Ταμείων των Κλάδων για την είσπραξη αυτών από τις αρμόδιες δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (ήδη Δ.Ο.Υ.) Στην παράγραφο 3 προβλέπεται η έκδοση κανονιστικών υπουργικών αποφάσεων, με τις οποίες μπορεί να καθορίζεται το χρηματικό όριο των απαιτήσεων των πάσης φύσεως εκμεταλλεύσεως εξυπηρέτησεως προσωπικού που προέρχονται από συναλλαγές, μέχρι του οποίου (ορίου) επιτρέπεται η διαγραφή εις βάρος των αποτελεσμάτων της οικείας εκμεταλλεύσεως και τούτο προς αποφυγή των εξόδων που θα απαιτηθούν για την εν γένει διαδικασία εισπράξεως, καθώς και τα αρμόδια προς τούτο όργανα. Στη δε παράγραφο 4 προβλέπεται ότι με ad hoc πλέον υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται μετά από σχετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μπορεί να διαγράφονται επισφαλείς απαιτήσεις, που υπερβαίνουν το καθοριζόμενο υπό της αμέσως ανωτέρω παραγράφου 3 καθοριζόμενο όριο και προέρχονται από συναλλαγές των εν λόγω Εκμεταλλεύσεων, εφόσον δεν καθίσταται δυνατή η περαιτέρω λήψη μέτρων ικανών να εξασφαλίσουν την είσπραξή τους είτε απευθείας είτε με την βεβαίωσή τους ως δημόσια έσοδα. Οι κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις όμως της παραγράφου 3, οι οποίες αποτελούν

προϋπόθεση εφαρμογής της παραγράφου 4 δεδομένου ότι θα καθορίσουν τη βάση του ποσού διαγραφής των εν λόγω επισφαλών απαιτήσεων, δεν έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα.

19.- Επί του τιθέμενου ειδικότερα ερωτήματος, μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών του Τμήματος, διατυπώθηκαν δύο γνώμες, οι οποίες καταλήγουν στο αυτό πάντως αποτέλεσμα:

20.- Σύμφωνα με τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίσθηκε από τους Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Παναγιώτη Παππά, Θεόδωρο Τσιρά, Στέργιο Κίκα, Δημήτριο Κατωπόδη και Ευτυχία Κασομένου (ψήφοι 6), Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, προς την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Ανδριανή Κατσαρού, Πάρεδρος ΝΣΚ, (γνώμη χωρίς ψήφο):

Στην έννοια των επισφαλών απαιτήσεων που είναι δυνατό να διαγραφούν, εφόσον όμως εκδοθεί η προαπαιτούμενη Υ.Α., με την οποία θα ανατίθεται μια τέτοια αρμοδιότητα στο Ν.Σ.Κ., δεν περιλαμβάνονται αυτές που αφορούν καταλογιστικές πράξεις, οι οποίες εκδίδονται σε βάρος δημοσίων υπολόγων εξαιτίας ενέργειας ή συμπεριφοράς τους που ενέχει δόλο. Τούτο δε διότι, με βάση τη στενή (γραμματική) ερμηνεία της όλης ειδικής διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970 που επιβάλλεται λόγω της φύσης της ως δημοσιολογιστικής, αλλά και την αντιδιαστολή αυτής με εκείνη της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, στην οποία γίνεται σαφής διάκριση των περιπτώσεων των καταλογιζομένων απαιτήσεων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτές προέρχονται από «τις πάσης φύσεως συναλλαγές» που προβλέπει η διάταξη. Στην έννοια αυτών υπάγονται μόνον απαιτήσεις που προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από τις συναλλαγές των Εκμεταλλεύσεων Εξυπηρετήσεως Προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, δηλαδή εκείνες που να έχουν δημιουργηθεί από τη συνήθη δραστηριότητα των Εκμεταλλεύσεων. Επομένως, στην προκείμενη περίπτωση, οι απαιτήσεις του Σ.Π. Λήμνου που προέρχονται από δόλια ενέργεια (υπεξαίρεση) του δημόσιου υπολόγου Αλχία Π.Κ., δεν εμπίπτουν στην έννοια των «απαιτήσεων από συναλλαγές» και, συνακόλουθα, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η παρ. 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970 προς τον σκοπό διαγραφής αυτών.

21.- Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας που απαρτίστηκε από τους Δημήτριο Αναστασόπουλο, Ελένη Πασαμιχάλη και Αικατερίνη Γαλάνη, Νομικούς Συμβούλους, (ψηφοί 3):

Από την επισκόπηση της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970 προκύπτει ότι καθορίζεται η διαδικασία διαγραφής απαιτήσεων που προέρχονται από τις συναλλαγές Εκμεταλλεύσεων Εξυπηρετήσεως Προσωπικού. Μεταξύ των προϋποθέσεων που τίθενται για τη διαγραφή, είναι ότι το προς διαγραφή ποσό πρέπει να υπερβαίνει το όριο της παρ. 3 του ίδιου άρθρου. Εφόσον όμως το μη εισέτι καθορισθέν όριο διαγραφής της παραγράφου 3, το οποίο είναι αναγκαίο τυπικό προαπαιτούμενο, ελλείπει, η διαδικασία της παραγράφου 4 δεν μπορεί να ενεργοποιηθεί. Απότοκη περαιτέρω συνέπεια αυτού είναι ότι δεν απαιτείται η ερμηνευτική διερεύνηση της έννοιας «των συναλλαγών», από τις οποίες προέρχονται οι προς διαγραφή απαιτήσεις. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την ίδια γνώμη, στην έννοια «των συναλλαγών» της παραγράφου 4 συμπεριλαμβάνονται πάντως οι κατά το ιστορικό του ερωτήματος απαιτήσεις, διότι το ποσό που παρανόμως ιδιοποιήθηκε ο υπόλογος του Πρατηρίου και του καταλογίζεται προς είσπραξη, δεν μπορεί παρά να προήλθε από τις συναλλαγές του Πρατηρίου. Τούτο δε διότι δεν αποτελεί κρίσιμη ειδοποιό διαφορά το αν οι απαιτήσεις στρέφονται σε βάρος του υπολόγου μετά από παράνομες και δόλιες ή όχι ενέργειες. Κεντρική σημασία έχει εδώ ότι οι απαιτήσεις είτε προήλθαν από τις εν λόγω παράνομες και δόλιες ενέργειες είτε από νόμιμες συναλλακτικές πράξεις, τα ποσά αυτών πάντως είναι σε κάθε περίπτωση ποσά από τις «συναλλαγές» του Πρατηρίου και εντάσσονται στο εφαρμοστικό πεδίο της παραγράφου 4, αν αυτό ενεργοποιείται.

Απάντηση

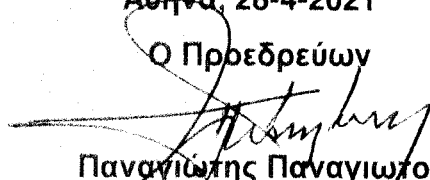
22.- Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι δεν είναι δυνατή η έκδοση απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για διαγραφή της απαίτησης του Στρατιωτικού Πρατηρίου Λήμνου, συνολικού ύψους 183.850,57

ευρώ σε βάρος του Κεφαλαίου αυτού μετά από γνωμοδότηση του ΝΣΚ, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν.δ. 721/1970.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 28-4-2021

Ο Προεδρεύων

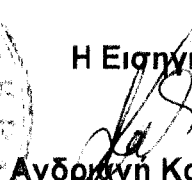

Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ανδριάνη Κατσαρού

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.